

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
PhD 10055 Львівського державного
університету фізичної культури ім. Івана
Боберського, доктору наук з фізичного
виховання та спорту, доценту Сороколіт
Наталії Стефанівні

Рецензія

Кандидата наук з фізичного виховання і спорту, професора

Петрини Романа Львовича

на дисертаційну роботу **Леуса Степана Олеговича**

на тему «Використання військово-історичної реконструкції на уроках
фізичного виховання старшокласників»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,

за спеціальністю 014 – Середня освіта (Фізична культура)

Актуальність обраної теми. В умовах збройної агресії проти України національно-патріотичне виховання учнівської молоді набуває виняткового значення. Шкільна система освіти покликана не лише формувати фізичні навички, а й виховувати готовність до захисту держави. Особливої уваги потребує вдосконалення змісту предметів фізичної культури, який має відповідати реаліям сьогодення. У цьому

контексті використання військово-історичної реконструкції є сучасним, дієвим та актуальним підходом.

Дисертаційне дослідження Леуса С.О. відповідає запитам суспільства на посилення оборонної складової у вихованні молоді. Автор справедливо зазначає, що наявні шкільні програми часто не враховують потреб формування практичних навичок у галузі національної безпеки. Військово-історична реконструкція дозволяє об'єднати навчальні, фізкультурні та патріотичні елементи в єдину систему підготовки. Такий підхід стимулює учнів до активної участі в освітньому процесі.

Актуальність теми підкріплена також тим, що наукових розробок у цій сфері практично немає. Таким чином, дослідження заповнює важливу нішу у сфері середньої освіти. Його результати можуть бути безпосередньо імplementовані в практику шкільного викладання. Це підтверджує високу значущість обраного напрямку наукового пошуку.

Актуальність дисертаційної роботи підтверджується її виконанням у межах теми науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2017–2020 рр. «Теоретико-методичні аспекти оптимізації рухової активності різних груп населення» (протокол засідання вченої ради ЛДУФК № 4 від 17.11.2016).

Науковий рівень дисертаційної роботи та публікацій

Робота виконана на належному науковому рівні, має логічну структуру і чітко вибудовану систему аргументації. У ній

простежується високий ступінь оригінальності мислення здобувача та вміння формулювати педагогічні проблеми. Леус С.О. послідовно виклав хід дослідження — від постановки проблеми до аналізу результатів. Це свідчить про глибоке розуміння дослідницької методології.

Наукові публікації здобувача висвітлюють ключові положення дисертації. Частина з них розміщена в електронних ресурсах і фахових виданнях, що підтверджує їх доступність для наукової спільноти. У статтях чітко простежуються тематика дисертації та її прикладна спрямованість. Така наукова активність свідчить про системну роботу над темою.

Здобувач належним чином апробував результати дослідження у вигляді публікацій та виступів. Це вказує на його включення у науковий дискурс галузі. Загалом, науковий рівень дисертаційної роботи відповідає вимогам до кваліфікаційних досліджень ступеня доктора філософії. Представлений матеріал є завершеним і внутрішньо цілісним.

Достовірність і новизна отриманих наукових результатів

Дисертація має очевидну наукову новизну, що полягає в обґрунтуванні й реалізації моделі фізичного виховання з використанням військово-історичної реконструкції. Уперше продемонстровано позитивний вплив цього методу на всі компоненти підготовки учнів. Особливу увагу приділено патріотичному вихованню та формуванню життєво необхідних навичок. Автор виокремив ключові ефекти впровадження: фізичні, психоемоційні та ціннісні.

Статистично достовірні зміни у фізичних показниках учнів експериментальної групи підтверджують ефективність обґрунтованої методики. У дисертації наведено результати, які охоплюють низку показників — від метання гранати до евакуації пораненого. Дані мають високий рівень вірогідності ($p < 0,05 - 0,001$), що підтверджує якість проведеного експерименту. Розроблена модель може бути основою для подальших досліджень.

Не менш важливо, що доведено якісне зростання рівня патріотизму серед учасників експерименту. Автор проаналізував п'ять компонентів патріотичної готовності — від мотиваційного до морально-етичного. Це розширює уявлення про результативність фізичного виховання як чинника національної консолідації. Таким чином, робота має вагоме теоретичне й прикладне значення.

Обґрунтованість і достовірність результатів

Методичний апарат дослідження побудований на сучасних підходах до педагогічного експерименту. Автор продемонстрував вміння добирати адекватні методи збору й аналізу даних. Визначено чіткі критерії оцінювання ефективності впровадженої методики. Вибірка була репрезентативною, що забезпечує достовірність отриманих висновків.

Фізичні, функціональні та психологічні параметри оцінювались із застосуванням об'єктивних інструментів. Обробка результатів здійснювалась із використанням методів математичної статистики. Статистична вірогідність ефектів підкріплена зазначенням коефіцієнтів

достовірності. Це свідчить про високий рівень наукової культури здобувача.

Обґрунтованість висновків не викликає сумнівів, адже вони безпосередньо випливають із отриманих результатів. Автор коректно інтерпретує дані, враховуючи можливі обмеження. Такий підхід забезпечує наукову цінність роботи та можливість її практичного застосування. Дисертація є взірцем педагогічного дослідження з якісною аналітикою.

Виконання поставлених завдань

За темою дисертації опубліковано 9 праць: 4 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 3 – публікації апробаційного характеру та 2 – статті, які додатково відображають наукові результати дисертації.

У дисертації чітко окреслено мету — вдосконалити процес фізичного виховання старшокласників шляхом інтеграції військово-історичної реконструкції. Вона деталізована через низку конкретних завдань, які охоплюють аналіз теоретичних засад, експериментальну перевірку, оцінку впливу на фізичний і патріотичний розвиток учнів. Усі ці завдання мають практичну орієнтацію й повністю охоплюють дослідницьку проблему. Така логічна структура дозволила здобувачеві забезпечити повне розкриття теми.

Кожне із завдань реалізовано в окремих розділах дисертації, що забезпечує прозорість і послідовність викладу. Здобувач наочно продемонстрував, як зібрані дані підтверджують його гіпотези. Результати подано у формі діаграм, таблиць, описових блоків, що

сприяє зручному сприйняттю інформації. Такий формат відповідає академічним стандартам наукової публікації.

Загалом, поставлені завдання охоплюють усі ключові аспекти теми й повністю реалізовані в межах дослідження. Структура дисертації свідчить про вміння здобувача вибудовувати логіку дослідницького процесу. Це є ознакою сформованої наукової культури й системного мислення. Таким чином, дослідницька мета досягнута в повному обсязі.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Леус С.О. продемонстрував глибоке розуміння сучасної методології педагогічних досліджень. Він обґрунтовано підібрав кількісні та якісні методи збору даних відповідно до специфіки теми. Експериментальна частина побудована з урахуванням всіх основних етапів: діагностики, впровадження, моніторингу та аналізу ефективності. Це свідчить про його компетентність у сфері наукової організації досліджень.

Особливо варто відзначити системний підхід до аналізу результатів, що охоплює як фізичні, так і патріотичні компоненти розвитку особистості. Автор продемонстрував здатність до міждисциплінарного узагальнення, поєднуючи елементи педагогіки, психології, фізичної культури та історії. Такий підхід значно збагачує науковий інструментарій дослідження. Крім того, методичні інструменти адаптовано до умов шкільної практики.

Загалом здобувач виявив високий рівень володіння повним спектром дослідницьких процедур. Він показав навички формулювання

гіпотез, збору й інтерпретації емпіричних даних, а також розробки практичних рекомендацій. Це дозволяє вважати його готовим до подальшої науково-дослідної та педагогічної діяльності. Його методологічна підготовка відповідає рівню доктора філософії.

Зауваження та дискусійні питання щодо змісту дисертації.

1. У роботі не вказується, яким чином здійснювався поділ учнів на контрольну та експериментальну групи.

2. Вважаю, що авторська програма потребує більшої деталізації: кількість годин на тиждень; узгодження з шкільною програмою; чи були отримані всі необхідні дозволи у керівництва школи; інформація щодо того, хто проводив заняття у контрольній та експериментальній групі.

3. В авторській програмі недостатньо даних про те, як співвідносились засоби реконструкції та засоби фізичної підготовки.

4. У дисертації відсутнє пояснення, за рахунок чого в контрольній групі за чотири місяці зросли показники патріотизму, хоча і не вірогідно.

5. На мою думку, роботу могла б підсилити додатково розроблена комплексна авторська програма, яка б включала історичну реконструкцію у шкільні дисципліни: Фізична культура, Захист Вітчизни та Історія України з подальшим впровадженням цієї реконструкції у зазначені предмети.

Висновок

Дисертаційне дослідження Леуса Степана Олеговича є завершеним, самостійним і цілісним науковим проєктом, що вирізняється високим рівнем теоретичної та практичної значущості.

Обрана тема відповідає викликам сучасності й потребам освіти у сфері національної безпеки. Робота містить теоретичні узагальнення, експериментальні підтвердження й обґрунтовані висновки. Її результати мають прикладне значення для середньої школи.

Автор продемонстрував здатність до самостійного наукового пошуку, ефективного використання методів дослідження та формулювання педагогічних рекомендацій. Його підхід до вирішення поставлених завдань відповідає сучасним вимогам до наукових кваліфікаційних робіт. Дисертація цілком відповідає критеріям, визначеним наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами) та Постановою КМУ № 44 від 12.01.2022 р.

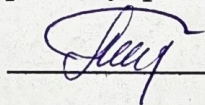
На підставі викладеного вважаю, що Леус Степан Олегович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 – Середня освіта (Фізична культура). Робота може бути рекомендована до подальшого впровадження в практику освітніх установ України.

Офіційний рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
професор кафедри гімнастики

Львівського державного університету фізичної культури

імені Івана Боберського



Роман ПЕТРИНА

Проректор з науково-педагогічної роботи

та міжнародних зв'язків Львівського державного

університету фізичної культури імені Івана Боберського

доктор наук з фізичного виховання та спорту

професор



Мар'ян ПІТИН